

Hals
Arkiv

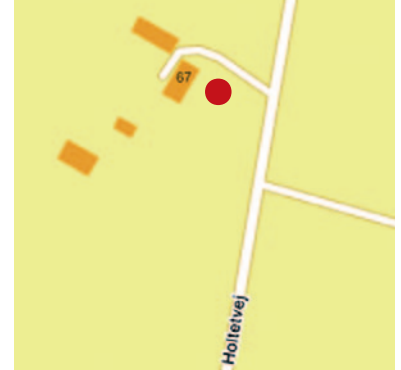
Huse i Øster Hassing Sogn

Teksten er baseret på indsamlinger foretaget af en gruppe interesserede i Øster Hassings huse, bestående af Birthe Eriksen, Jens Winther Kjeldsen, Lotte Kock, Johanne og Kaj Pallisgaard og Jørgen T. Pedersen.

Redigeret af Klem Thomsen og Asbjørn Thomsen. Marts 2024.

Holtetvej 67, Broholt

Øster Hassing By matrikel 6e m.fl.

Holtetvej 67
fotograferet i
1946.

Foto:
Sylvest Jensen,
Det kgl. Bibliotek.

I 1856 sælger Aalborg Hospital ¹⁾ et sted til Søren Sørensen. Der er tale om den Aalborg Hospital "tilhørende Gaard Matr No 6 i Østerhassing af Htk. [hartkorn²⁾] 2 Tdr 2 Skp 2¼ Alb". Foruden købesummen indgik køberen en aftale om en årlig afgift i korn på 2 tønder ³⁾ byg pr. tønde hartkorn. Denne skulle dog ikke betales i korn, men i penge, bestemt efter kapiteltaksten ⁴⁾. Afgiften blev tinglyst på ejendommen som en hæftelse, og denne hæftelse blev videreført til alle udstyknings af parcelen. Hæftelsen blev først afløst den 21. januar 1928.

I 1859 mageskifter ⁵⁾ "Søren Sørensen kaldet Hæk" med Anders Larsen Kjær, hvor sidstnævnte overtager en parcel, "hvilken Parcel under Matr No 6e er Skyldsæt for Hartkorn 1 Skp 2 Fdk ¾ Alb ... tilligmed de paa Parcelen opførte Bygninger". Så forinden dette mage-

1) Aalborg Hospital, der ligger mellem Adelgade, Klosterjordet, Bispensgade og Gravensgade, er opstået af det år 1431 grundlagte Helligåndskloster (Aalborg Kloster). Efter Reformationens indførelse omdannedes klosteret til et almindeligt hospital for fattige og syge, under styrelse af en forstander. Aalborg Hospital havde tidligere en hel del fæstegårde i den forhenværende Hals Kommune (1970-2006).

2) Hartkorn betyder egentlig "hårdt korn", altså brødkorn, men tidligere var *tønde hartkorn* en enhed for værdien af landbrugsjord (en kombination af jordens areal og ydeevne). I den lange periode, hvor al betaling foregik som byttehandel med konkrete varer var det nødvendigt med et fælles værdimål. Man besluttede at sammenligne alle varer med værdien af det såkaldte "hårde korn" eller *hartkorn*. Hartkorn målte i tønder (ikke at forveksle med tønder land). 1 tønde = 8 skæpper = 32 fjerdingkar = 96 album. Hartkorn blev brugt som skattegrundlag på landbrugsjord frem til 1903, men bliver i mange år derefter stadig indskrevet i skøder som angivelse af jordens bonitet.

3) Tønde korn - En tønde korn er et gammelt dansk rummål, som er lig med 144 potter, svarende til 139,121 liter korn. En tønde korn opdeles i 8 skæpper af 4 fjerdingkar af 2 ottingkar.

4) Kapitelstakst (eller kapiteltakst) er en årligt revideret prissætning for landbrugsvarer - særligt korn. Den er en slags middelprijs, der har tjent til at fastsætte værdien af de naturalieydelse, som skulle erlægges til kirken. Oprindeligt ansatte domkapitlerne kapitelstaksten - deraf navnet. Derefter ansattes den af stiftsøvrigheden og efter 1920 ved lov. Efter de omfattende kirkereformer i Danmark i begyndelsen af det 20. århundrede blev præstelønningerne lovreguleret, ensrettet og udbetalt i form af penge. Derfor har kapitelstaksten mistet sin praktiske betydning.

5) Mageskifte er at bytte fast ejendom eller dele heraf. Der vil ofte være tale om, at den ene part betaler et beløb til den anden part for en værdiforskel mellem de to ejendomme.

Holtetvej 60,
fotograferet
i 1954.

Foto:
Sylvest Jensen,
Det kgl. Bibliotek.

skifte er parcellen med matr. nr. 6e blevet udstykket fra hovedmatriklen, og parcellen er blevet bebygget.

I 1862 overdrager Anders Larsen Kjær ejendommen til sin søn Niels Andersen. Foruden matr. nr. 6e består ejendommen nu af matr. nr. 9h, sidstnævnte med et hartkorn på 2 skæpper, 2 fjerdingkar og 1 album, og desuden medfølger "min Besætning, Inventarium, Ind og Udbo med undtagelse af det jeg ifølge den mellem os oprettede Aftægtscontract fratager til Brug i min Aftægtsbolig".

Anders Larsen Kjær og hustru kommer hermed på aftægt ⁶⁾ i selvstændig bolig. Aftægtskontrakten tinglæses ⁷⁾ særskilt.

1903

I 1903 sælger "Niels Andersen/Kjær/" ejendommen til Christian Marius Nielsen "af Try". Nu består ejendommen af yderligere en matrikel, som dog er "uden Hartkorn" og dermed uden beskatning, nemlig

matr. nr. 194gt i Hals ejerlav. Der må være tale om en tørvelod. Med i handlen medfølger i øvrigt "Andel i Ulsted Andelsmejeri og i Aalborg Amts Svineslagteri".

1906

I 1906 sælger "Boelsejer ⁸⁾" Christian Marius Nielsen sin ejendom til Andreas Jensen "af Gaaser". Skøder viser nu, at køb af større maskiner i fællesskab har vundet indpas i de mindre landbrug, for i skødet står, at der medfølger "Anpart i alle Fællesmaskiner, nemlig Ajletønde, Ajlepumpe, Rosaa-maskine [mon ikke en roesåmaskine], Radrenser og en trefuret Plov". Stedet består stadig af de 3 hidtil nævnte matrikelnumre, og priser er 20.000 kr.

Ifølge de offentlige registre er stuehuset og stalden bygget i 1907, men disse oplysninger er tit usikre for ældre huse. Mere sandsynlig er 1910 eller 1927, hvor Andreas Jensen hjemtager større lån. Disse lån kan selvfølgelig også være

brugt til at udvide ejendommen, for på et tidspunkt købes flere matrikler til.

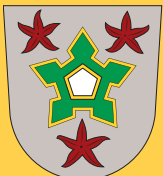
6) Aftægt er betegnelsen for en aftale, hvorefter en ny ejer (eller fæster) af en ejendom forpligter sig til at underholde den tidligere ejer og hans ægtefælle, så længe de lever. Sådanne aftaler var meget udbredte. Det aftalte underhold blev oftest fastsat ved en aftægtskontrakt, som nærmere bestemte ydelsernes art: bolig og naturalydelse som fødevarer og brænde samt tidspunktet for levering. Aftægtskontrakten blev som oftest tinglyst på ejendommen.

7) Tinglæst - I dag bliver et skøde udfærdiget af en advokat, underskrevet ved denne og senere tinglyst i retten. Dengang, hvor folk ikke nødvendigvis kunne læse og skrive, blev skødet ført ind i tingbogen af tingskriveren i retten, hvorefter det blev læst op og underskrevet.

Et dokument var før Tinglysningsloven af 1926 tinglæst, når det var oplæst i retten i et offentligt retsmøde.

8) Boelsmandssted er et landbrug, der er mindre end en gård, men større end et husmandssted. En boelsmand havde ca. 1 tønde hartkorn.

Holtetvej 67
fotograferet i
1990.

Foto: Ariel, Odense,
Det kgl. Bibliotek.

Stedet er i folketællingerne
hittil to gange blevet kaldt
"Vester Broholt" og en enkelt
gang "Østerheden", men ved

de efterfølgende folketællinger
fra 1911 til 1940 er der ingen
diskussion; stedet hedder Bro-
holt.

Andreas Jensen (1882-1953)
og hustruen Elvine Petrine Pe-
dersen (1885-1976) får på Bro-
holt en stor børneflokk: Mary i
1907 (død samme år), Mary i
1908, Ingeborg i 1909, Rigmor i
1912, Niels Olav i 1914, Axel i
1916, Ellen i 1919, Kristian Ri-
chardt i 1922 og Kjeld i 1928.

At Broholt er større end et
husmandssted ses også ud af
folketællingerne. I 1911 er der
på gården en tjenestekarl og
en tjenestepige, i 1916 er der
to tjenestekarle og en tjene-
stepige, i 1921 er der to tjene-
stekarle, i 1925 er der en tjene-
stekarl, i 1930 er der en tjene-
stekarl, en tjenestepige og
en mekaniker, og i 1940 er der
en tjenestekarl og en mekani-
ker. De fleste husmandsbrug
havde ingen tjenestefolk.

*Vasen med Broholt er malet af 1945
af gårdmaleren Skryds Peter. Nor-
malt arbejdede han med pensel på
karton, men tog alligevel udfordrin-
gen med at male på en vase op.*

Foto: Hals Arkiv, B8330.

Andreas Jensen dør i 1953.
Da bor ægteparret i Gandrup.
Hustruen Elvine dør i 1976 og
begraves ved siden af hustruen
på Øster Hassing kirkegård.

194x-197x

På grund af mangler i de til-
gængelige digitaliserede kilder
er de følgende oplysninger
usikre, ligesom datoer ikke
kendes nøjagtig, da disse dels
er baseret på hukommelsen og
dels på andre kilder.

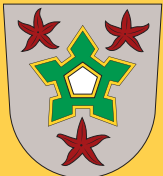
Næstkommende ejer er Erik
Jensen Pejstrup, der formentlig
overtager stedet i slutningen af
1940'erne. Han og hustruen
Dagny Elisabeth Larsen har dat-
teren Inger Marie og sønnen
Hans Ole. Sidstnævnte er født
på Broholt i 1950.

Uvist hvornår overtager søn-
nen Hans Ole Pejstrup ejen-
dommen, men formentlig er
det sidst i 1970'erne. På et op-
lysningssskema for landbrugs-
ejendomme fra 1986 oplyses,
at stedet på dette tidspunkt er
på godt 24 hektar, og at der er
6 "ammekøer" på ejendom-
men. Han og hustruen Pia har
sønnen Rasmus og en datter.

Fortsættes næste side

Hals Arkiv

*Broholt,
Holtetvej 67,
fotograferet
i 2023.*

*Foto:
Ove Jakobsen,
Hals Arkiv, B20038.*

1993

I 1993 overtager Ole Nymark Andersen ejendommen Broholt.

2006

I 2006 overtager Ulla Andersen ejendommen Broholt.

2007

I 2007 overtager Morten Falck Møller og Anne Falck Møller stedet på Houvej 67, ejendommen Broholt.

Ejendommen består februar 2020 af matr. nr. 6e i Ø. Has-

sing ejerlav og matr. nr. 194gt i Hals ejerlav, med et jordtilliggende på i alt 40.085 m², godt 7 tønder land.

*Broholt på
Holtetvej 67
fotograferet
i 2023.*

*Foto:
Ove Jakobsen,
Hals Arkiv, B20039.*

